

VÝROČNÁ SPRÁVA 2025

Názov nadácie: **Nadácia Roma Education Fund (REF)**

Identifikačné údaje

Sídlo: Jarková 14, 080 01 Prešov

Tel: 051 7754 114

office.slovakia@roma.education

IČO: 42380588

DIČ: 2024084447

Správu predkladá:

Mgr. Stanislav Daniel MBA

správca nadácie

sdaniel@roma.education

Nadácia Roma Education Fund bola zapísaná do registra nadácií 14. apríla 2014 pod registračným číslom 203/Na-2002/1082.

ÚČEL NADÁCIE

Hlavným účelom Nadácie je zvyšovať odolnosť rómskych komunít voči sociálnym, ekonomickým, environmentálnym a politickým zmenám a krízam prostredníctvom vzdelávania.

Prostredníctvom dosahovania svojich cieľov a úloh sa Nadácia zameriava na:

- ✓ Vytváranie a implementáciu kvalitatívnych vzdelávacích modelov v rámci komunít s cieľom posilniť odolnosť rómskych komunít;
- ✓ Vytváranie a implementáciu odborných programov, zvyšovanie kvalifikácie, rekvalifikáciu a uľahčenie prístupu na trh práce pre Rómov, mladých ľudí a uchádzačov o zamestnanie;
- ✓ Posilňovanie ľudského kapitálu Rómov prostredníctvom cielených investícií do vzdelávania a rozvoja vodcovských schopností.

Nadácia podporuje iniciatívy zamerané na vytváranie inkluzívneho prostredia a riešenie naratívov okolo segregácie v školách tým, že v tomto kontexte pracuje na rozvoji inkluzívnych tried a škôl. Tieto iniciatívy sa zameriavajú na integráciu všetkých detí do vzdelávacieho systému bez ohľadu na ich etnický pôvod alebo sociálno-ekonomické zázemie, na prispôsobenie vyučovacích metód potrebám všetkých detí a v neposlednom rade na podporu moderného, kvalitného vzdelávania v rôznorodom a multikultúrnom prostredí.

VÍZIA

Víziou nadácie je vytvoriť podporné prostredie pre každé dieťa, mladého človeka a rodiča, s ktorými REF spolupracuje, a umožniť im tak rozvíjať osobnú odolnosť v rýchlo sa meniacich spoločnostiach, vzbudzovať dôveru a pocit spolupatričnosti a podporovať aktívnu účasť v rámci svojich komunít a zároveň zdôrazňovať dôležitosť vzdelávania ako katalyzátora rastu a rozvoja.

Nadácia Roma Education Fund spolu s European Roma Institute For Arts And Culture, Roma Entrepreneurship Development Initiative a Roma For Democracy pracuje v partnerstve s Roma Foundation For Europe, ktorá vznikla v roku 2024 a ktorej cieľom je vybudovanie ekosystému založeného na talente, múdrosti, sile, kompetencii a odolnosti Rómov ako kolektívnej protiváhy voči rasizmu, ekonomickej deprivácii a politickému vylúčeniu.

AKTIVITY NADÁCIE V ROKU 2025

1. REALIZOVANÉ PROJEKTY V ROKU 2025

1.1 Technická podpora projektu TSI – Desegregácia rómskych detí vo vzdelávaní na Slovensku

V roku 2025 urobila Nadácia Roma Education Fund (REF) významný krok smerom k systémovým zmenám v slovenskom školstve - odštartovala partnerstvo s UNICEF, v rámci ktorého vystupuje ako implementačný partner v projekte „Technická podpora projektu TSI – Desegregácia rómskych detí vo vzdelávaní na Slovensku“.

Slovensko dlhodobo čelí kritike a právnym konaniam zo strany Európskej komisie za pretrvávajúcu segregáciu rómskych detí, ktorá podľa prieskumov dosahuje až 65 %. Cieľom tohto projektu, financovaného nástrojom technickej podpory (TSI) Európskej únie, je poskytnúť Ministerstvu školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky odborné kapacity na elimináciu tohto stavu a zabezpečenie rovného prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu. REF sa v rámci partnerstva s UNICEF sústreďí na štyri kľúčové oblasti:

A. Identifikácia a validácia dobrej praxe

V tejto oblasti REF využíva svoje dlhoročné skúsenosti z terénu na to, aby prepočil medzinárodné štandardy so slovenskou realitou. Úlohou REF je poskytovať technické vstupy a odborné posúdenia pre komparatívnu analýzu EÚ a medzinárodných skúseností, ktorú pripravuje UNICEF.

B. Podpora metodiky monitorovania rizika segregácie

Aby bolo možné segregáciu účinne eliminovať, štát potrebuje spoľahlivý systém jej včasnej identifikácie. REF sa podieľa na validácii národnej metodiky monitorovania rizika segregácie priamo v praxi. Zároveň monitoruje aplikáciu štandardov zákazu desegregácie.

C. Mobilizácia aktérov a budovanie kapacít

Desegregácia nie je možná bez zapojenia ľudí v regiónoch. REF zastrešuje kľúčovú úlohu sieťovania a organizovania vzdelávacích aktivít pre tých, ktorí majú zmeny priamo realizovať. V roku 2026 nadácia zorganizuje odborné podujatia a workshopy pre minimálne 30 kľúčových zainteresovaných strán, a to zástupcov Regionálnych úradov školskej správy, Národného inštitútu vzdelávania a mládeže, Regionálnych centier podpory učiteľov, zástupcov samospráv a zriaďovateľov škôl zameraných hlavne na zvyšovanie povedomia o právnych aspektoch segregácie a praktických nástrojoch na podporu inklúzie.

D. Koordinácia Národného desegregačného akčného plánu (NDAP)

Národný desegregačný akčný plán (NDAP) je strategicky najvýznamnejší výstup projektu, kde REF pôsobí ako most medzi regionálnou skúsenosťou a národnou politikou. Cieľom REF je, aby akčný plán nebol len teoretickým dokumentom, ale praktickým návodom pre štát. REF zodpovedá za prípravu štruktúry a konceptu NDAP. Tento proces bude prebiehať participatívne – REF zorganizuje minimálne štyri veľké konzultačné stretnutia (regionálne aj národné), kde zozbiera pripomienky od aktérov z praxe. Experti REF následne tieto podnety zapracujú do finálneho návrhu, ktorý bude definovať kroky Slovenska v oblasti desegregácie na najbližšie roky.

Celkový rozpočet partnerstva je stanovený na 219 598,40 EUR, z čoho príspevok UNICEF predstavuje 170 365 EUR a vlastný príspevok nadácie je 49 233,40 EUR.

Realizáciu projektu začala v decembri 2025. Toto obdobie bolo venované najmä prípravnej a logistickej fáze, ktorá zahŕňala intenzívnu komunikáciu s tímom UNICEF, nastavenie riadiacich procesov a náročný proces výberu seniorných expertov a špecialistov.

Trvanie projektu: december 2025 – december 2026

1.2 Roma Pride Youth Project

Projekt Roma Pride Youth Project (RPYP) bol zameraný na posilnenie vzdelanostnej a sociálnej inklúzie rómskej mládeže prostredníctvom mechanizmov nefinančnej podpory, a to

poskytovaním mentoring a tréningov, posilňovaním kultúrnej identity, podporou vzájomnej komunikácie a spolupráce medzi mladými Rómami s cieľom motivovať mladých ľudí k pokračovaniu vo vzdelávaní, podporiť inkluzívnosť a občiansku angažovanosť v rámci rómskej komunity.

Hlavnými projektovými aktivitami projektu bolo poskytovanie mentoringu a tréningov zameraných na rozvoj vodcovských zručností.

Počas trvania projektu poskytovalo desať mladých Rómov mentoring dvadsiatim rovesníkom - mladým Rómom vo veku od 15 do 25 rokov. Cieľom mentoringu bolo podporiť inklúziu Rómov prostredníctvom podpory občianskej angažovanosti, posilnením kultúrnej identity a motiváciou mladých ľudí k dosiahnutiu kompletného vzdelania.

Projekt začal v decembri 2024 úvodným tréningom pre zapojených mentorov a tréningom v decembri 2024 zameraným na rozvoj komunikačných zručností mentorov. V priebehu roka 2025 boli v rámci projektu zorganizované tri workshopy, ktorých cieľom bolo posilnenie angažovanosti, vodcovských zručností a vzájomnej spolupráce. Mentoringové aktivity prebiehali počas roka 2025 až do konca septembra 2025.

Trvanie projektu: október 2024 – október 2025

1.3 Participation and Belonging Framework

Projekt Participation and Belonging Framework, realizovaný na zadanie filantropickej organizácie Porticus, sa zameriava na mapovanie občianskej a politickej participácie Rómov na Slovensku. Cieľom projektu bolo identifikovať hlavné bariéry aktívneho zapojenia Rómov do verejného a demokratického života a navrhnúť strategické odporúčania na ich posilnenie.

Kľúčovými aktivitami projektu bolo 21 hĺbkových rozhovorov s rómskymi a pro-rómskymi lídrami a odborníkmi, dva regionálne okrúhle stoly (v Košiciach a Rimavskej Sobote) a jeden národný okrúhly stôl v Bratislave. Výskum sa zameriaval na skúsenosti, potreby a pohľady aktérov z neziskového sektora, verejnej správy aj rómskych komunít.

Zistenia projektu poukazujú na pretrvávajúce výzvy, ako sú nízka úroveň vzdelania, sociálna exklúzia, nedôvera k inštitúciám a nedostatočná podpora občianskej angažovanosti zo strany štátu. Správa zároveň identifikuje tri strategické oblasti, ktoré môžu prispieť k posilneniu účasti Rómov na verejnom živote: rozvoj občianskeho vzdelávania, podpora komunitného organizovania a budovanie sietí rómskych lídrov.

Výsledky mapovania slúžia ako podklad pre plánovanie ďalších intervencií zo strany Porticus a Roma Education Fund v oblasti podpory participácie a rovnosti Rómov v strednej Európe.

Trvanie projektu: november 2024 – apríl 2025

1.4 GreenTech Teaching Champions

V decembri 2025 nadácia podpísala zmluvu s Villum Fonden, Dánsko na realizáciu projektu s názvom GreenTech Teaching Champions (GTTC). Cieľom projektu je zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy (OVP) v technických odboroch na stredných odborných školách (SOŠ) v Prešovskom kraji prostredníctvom posilnenia odborných, zelených, digitálnych a inkluzívnych kompetencií učiteľov. Projekt reaguje na výzvy zelenej a digitálnej transformácie a zároveň podporuje inklúziu žiakov zo znevýhodneného prostredia, vrátane rómskej mládeže.

Hlavné aktivity

- Akreditované školenia pre 20–30 učiteľov v troch oblastiach:
 1. **GreenTech** (obnoviteľné zdroje energie, IoT, energetická efektívnosť)
 2. **Inkluzívne vzdelávanie**
 3. **Základy podnikania**
- Pilotné overovanie inovácií v 3–4 SOŠ
- Zriadenie **GreenTech Hubu** ako platformy na spoluprácu medzi školami, zamestnávateľmi a akademickým sektorom
- Poskytovanie **mikrograntov a štipendií** učiteľom a školám
- **Spolupráca so zamestnávateľmi** pri tvorbe kurikula a mapovaní potrieb trhu práce
- Podpora **propagácie technických odborov** medzi žiakmi ZŠ

Prínos pre Prešovský kraj

- Posilnenie kapacít SOŠ a učiteľov v regióne
- Prepojenie odborného vzdelávania s aktuálnymi potrebami trhu práce
- Zvýšenie atraktivity technických odborov pre mládež
- Dôraz na inkluzívnosť a zníženie vzdelanostných nerovností
- Možnosť systémového ukotvenia a rozšírenia modelu v rámci PSK

Časový rámec projektu

Dĺžka projektu je štyri roky, pričom od roku 2028 projekt plánuje rozšírenie aktivít na ďalšie dva samosprávne kraje na Slovensku.

Trvanie projektu: apríl 2026 – december 2029

2. ĎALŠIE AKTIVITY V ROKU 2025

Dňa 8. apríla 2025 REF organizoval v Bratislave stretnutie zástupcov rómskych mimovládnych organizácií s cieľom mapovania participácie Rómov. Stretnutia sa zúčastnilo 16 zástupkýň a zástupcov z 11 mimovládnych organizácií, jeden zástupca samosprávy a jeden zástupca záujmového združenia samospráv. Všetci sa podelili so svojimi skúsenosťami s občianskou a politickou participáciou. Hlavným zámerom stretnutia bolo zreflektovať doterajšie iniciatívy rómskych komún, identifikovať hlavné bariéry a príležitosti pre občiansku participáciu, prekážky a špecifiká zapájania rómskych komún. Stretnutie vytvorilo priestor na diskusiu o stave rómskeho občianskeho a neziskového sektora v roku 2025, o regionálnych špecifikách a medzi-sektorová spolupráca. Druhá časť stretnutia bola venovaná konkrétnym riešeniam pre podporu občianskej angažovanosti, identifikácii konkrétnych iniciatív, programov a aktivít a návrhom na zlepšenie participácie a pocitu spolupatričnosti.

Účastníci stretnutia v závere ocenili iniciatívu REF a vyjadrili ochotu v diskusii pokračovať, rozvíjať a posilňovať spoluprácu aj formou realizácie spoločného projektu v budúcnosti. Dohodli sa, že na aktivity nadviažu spoločnou iniciatívou pre spájanie rómskej a pro-rómskej občianskej spoločnosti.

3. Použitie podielu zaplatenej dane za rok 2023 a 2024

Nadácia sa neregistrovala ako príjemca príspevkov podielu zaplatenej dane za rok 2023 ani za rok 2024.

ZOZNAM GRANTOV A ŠTIPENDIÍ UDELENÝCH V ROKU 2025

Nadácia v roku 2025 neudelila žiadne štipendiá a granty.

BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI

Nadácia plánuje v budúcnosti pokračovať v realizácii projektov a aktivít, ktoré budú v súlade s účelom založenia, poslaním a cieľmi nadácie stanovenými v novej stratégii REF na obdobie 2023 – 2033.

PREHĽAD PRÍJMOV A VÝDAVKOV V ROKU 2024

K výročnej správe je priložený prehľad príjmov podľa zdrojov a výdavkov nadácie podľa jednotlivých druhov činností.

Nadácia v roku 2025 získala finančnú podporu od REF Rumunsko vo výške 200 000 EUR a od UNICEF vo výške 39 150 EUR (celková výška grantu 170 365 EUR).

Okrem príjmov uvedených v tabuľke, nadácia neprijala v roku 2025 dary od žiadnych iných darcov, ani nespravovala nadačné fondy.

PERSONÁLNE OBSADENIE ORGÁNOV NADÁCIE

Správna rada nadácie – zoznam členov v roku 2025

Ciprian Necula – predseda SR

Kinga Rethy – členka SR

Sonja Licht – členka SR

Tímea Junghaus – členka SR

Revízor

Martin Neupauer, do 13. 5. 2025

Otília Ferencová, od 14. 5. 2025

Kancelária nadácie - zoznam pracovníkov v roku 2025

Stanislav Daniel

Riaditeľ a správca nadácie

Stanislava Dzuríková

Manažérka pre financie a administratívu

Viktor Teru

Národný facilitátor, Manažér pre fundraising, do 31. 3. 2025

FINANČNÁ SPRÁVA

Účtovná závierka a súvaha

K výročnej správe je priložená Účtovná závierka.

Výrok audítora

Vo výročnej správe sa nachádza oscanovaný výrok audítora.

Správna rada rozhodla o výške nákladov na správu nadácie vrátane odmeny za výkon funkcie správcu v roku 2025 vo výške 0 Eur.

Prílohy k Výročnej správe nadácie 2025:

- *Prehľad príjmov podľa zdrojov a výdavkov nadácie podľa jednotlivých druhov činností*
- *Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky k účtovnej závierke*

V Prešove dňa 22. 6. 2026

Nadácia Roma Education Fund**Prehľad príjmov 2025**

Darca	Výška grantu v EUR
Roma Education Fund Romania - Core Grant	200 000,00
Príjmy od tretích strán (UNICEF)	39 150,00
Iné príjmy	
s p o l u	239 150,00

Celkové náklady 2025

Program	Suma v EUR
Realizované projekty v rámci Core Grantu	217 100,28
Projekt Porticus	12 547,22
Projekt UNICEF	4 624,20
Projekt American Embassy	11 853,93
s p o l u	246 125,63

Náklady v EUR za rok 2025 - rozpis nákladov

Spotreba materiálu	5 690,39
Spotreba energie	350,64
Cestovné	8 136,24
Ostatné služby	81 258,96
Mzdové náklady	106 600,83
Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	38 588,77
Zákonné sociálne náklady	2 348,62
Zmluvné pokuty a penále	10,80
Ostatné dane a poplatky	10,83
Kurzové straty	2 649,55
Odpisy dlhodobého nehmot. majetku a dlhodobého hmot. majetku	465,00
Iné ostatné náklady	15,00
s p o l u	246 125,63

Výnosy v EUR za rok 2025

Darca	Výška grantu v EUR
Roma Education Fund Romania - Core Grant	217 100,28
UNICEF	4 624,20
American Embassy	10 767,02
Porticus	12 547,22
s p o l u	245 038,72

Poznámka: Náklady a výnosy boli časovo rozlíšené vzhľadom na dodržanie aktuálneho princípu účtovania

